

MỘT SỐ Ý KIẾN VỀ VAI TRÒ CỦA GIẢNG VIÊN NỮ KHOA LUẬT - ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI TRONG SỰ NGHIỆP ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC TÀI NĂNG CHO ĐẤT NƯỚC

Doãn Hồng Nhung

Khoa Luật - Đại học Quốc gia Hà Nội

Định hướng chiến lược của Việt Nam là đổi mới và phát triển trong tình hình đất nước có nhiều cơ hội và thử thách đặt ra. Thế kỷ 21 là thế kỷ mà sự đóng góp của phụ nữ nói chung và vai trò của các nhà khoa học nữ được nhìn nhận và trân trọng. Trình độ học vấn nói riêng, trình độ chuyên môn nghề nghiệp nói chung có tỷ lệ phụ nữ trong quản lý, họ giữ những cương vị then chốt trong một số lĩnh vực kinh tế - chính trị - xã hội. Nhìn chung, số cán bộ khoa học nữ đa phần tập trung ở các thành phố lớn và các trung tâm kinh tế - văn hoá. Tỷ lệ nữ chuyên gia có trình độ chuyên môn cao còn thấp. Mặc dù vậy, chị em cán bộ khoa học nữ có những đóng góp xứng đáng và đáng được khích lệ trong nhiều lĩnh vực khoa học phù hợp với quá trình đổi mới kinh tế của đất nước.

Trong điều kiện hiện nay, khi vấn đề đầu tư cho khoa học còn nhiều khó khăn, để hoàn thành sự nghiệp các nhà khoa học nữ phải nỗ lực rất nhiều để khắc phục trở ngại và hoàn thành công việc. Đại học Quốc gia là trung tâm đào tạo chất lượng cao, nơi cung cấp nguồn nhân lực tài năng, cử nhân chất lượng cao cho cả nước có tỷ lệ giảng viên nữ không nhỏ. Như mọi phụ nữ khác, họ cũng phải lo mưu sinh và chăm sóc gia đình bé nhỏ của họ. Gia đình của mỗi người sẽ là nơi chứng kiến những niềm vui và nỗi buồn trong cuộc đời của mỗi con người. Trong Khoa Luật, nhiều chị em vẫn không ngừng phấn đấu để nâng cao trình độ chuyên môn và ngoại ngữ nhằm từng bước đáp ứng

được đòi hỏi mới của công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học. Nhiều người được giới khoa học trong nước và quốc tế biết đến...

Số lượng cán bộ nữ trong khoa Luật chiếm tỷ lệ cao trong tổng số cán bộ nghiên cứu, quản lý và giảng dạy. Bên cạnh sự hỗ trợ, động viên khuyến khích của Ban chủ nhiệm khoa, các phòng ban, bộ môn, các nhà khoa học nữ đã có nhiều thuận lợi trong hoạt động nghiên cứu, sáng tạo, giảng dạy và quản lý. Song để đạt được những thành quả ấy, chị em phải vượt qua biết bao nhiêu khó khăn, gian khổ, dư luận xã hội để vừa làm khoa học, vừa gìn giữ đảm bảo hạnh phúc gia đình. Cũng chính vì vậy, thời gian dành cho việc học tập để nâng cao trình độ và điều kiện để được tu nghiệp đối với phần lớn chị em là hạn chế. Điều này ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả công việc nghiên cứu và giảng dạy của chị em. Nổi trăn trở cho các nhà quản lý là làm thế nào để vừa đảm bảo chất lượng nghiên cứu khoa học, vừa cải thiện được đời sống, đồng thời có thể nâng cao được trình độ chuyên môn ngoại ngữ cho chị em. Đây chính là câu hỏi mà nhiều cơ quan ban ngành quan tâm và cần tìm được giải pháp thích hợp.

Trong tình hình thực tế hiện nay, các cán bộ nữ làm khoa học trong nước nói chung và Khoa Luật nói riêng đang ngày một tăng lên về số lượng và chất lượng. Chính vì vậy, không ít những nhà khoa học nữ đã làm chủ nhiệm đề tài cấp Nhà nước, cấp Bộ... làm chủ nhiệm các dự án... và được nghiệm thu, đánh giá là công trình khoa học có giá trị trong quá trình áp dụng vào thực tiễn đời sống.

Việc nâng cao năng lực nghiên cứu được thể hiện không chỉ ở những kết quả nghiệm thu của các đề tài khoa học, các công trình khoa học đã được xuất bản, đăng trên báo và các tạp chí có uy tín trong và ngoài nước...

Cùng với sự phát triển của đất nước trong thời kỳ Công nghiệp hoá - hiện đại hóa, số lượng cán bộ khoa học nữ có trình độ khoa học chuyên môn cao không ngừng được tăng lên về số lượng và chất lượng. Bên cạnh đó, số cán bộ nữ làm công tác quản lý cũng tăng dần theo năm tháng.

Tuy nhiên chúng ta cũng nhận thấy rằng, tỷ lệ cán bộ nữ tham gia lãnh đạo còn quá ít. Đây là vấn đề có tính ảnh hưởng của tâm lý truyền thống "trọng nam, khinh nữ" của toàn xã hội. Bên cạnh đó, nhiều nhà khoa học nữ chưa đầu tư được toàn tâm toàn ý cho công tác

khoa học bởi họ phải gánh vác chức năng làm vợ, làm mẹ, làm chị trong gia đình... Những công việc chi phối nhiều sức lực, thời gian, vật chất của người phụ nữ ở bất kỳ cương vị công tác nào...

Có rất nhiều lý do khách quan khiến cho lực lượng cán bộ nữ làm khoa học bao giờ cũng thiệt thòi hơn nam giới... Ngay từ khi mới ra trường, nữ sinh viên khiếm việc làm phù hợp khó hơn nam giới. Xuất phát điểm vào nghề muộn hơn, kinh nghiệm công tác hạn chế hơn. Việc đào tạo bồi dưỡng cán bộ nữ cũng rất hạn chế. Dĩ nhiên có những điểm hạn chế không thể phủ nhận được ở những nhà khoa học nữ, trí thức nữ so với nam giới về lượng kiến thức, về trình độ nắm bắt những thông tin mới, thời gian đọc sách báo, trình độ ngoại ngữ... sự độc lập trong suy nghĩ, tính sáng tạo Những hạn chế, mặt thua kém trong một số lĩnh vực do nhiều nguyên nhân xã hội, lịch sử, sinh học... song nó là vấn đề do bẩm sinh và bất biến. Với thời gian, *độ chín về khoa học* và sự cầu thị, nỗ lực vươn lên một cách bền bỉ của chị em sẽ được bù đắp xứng đáng.

Một điều chắc chắn chi phối thời gian và sức lực của chị em, của cán bộ nữ là khối lượng công việc trong gia đình, trách nhiệm sinh nở, nuôi dưỡng và chăm sóc con cái... Mặc dù ở nhiều gia đình chị em đã được sự quan tâm chu đáo, chia sẻ của chồng con, cha mẹ đẻ, cha mẹ chồng... Sự giằng xé, mâu thuẫn, chiếm chỗ, cạnh tranh giữa sự nghiệp khoa học và công việc gia đình đang tồn tại với rất nhiều chị em làm khoa học. Nhiều khi, với phẩm chất của người phụ nữ Việt Nam “Yêu chồng, thương con”, đức hy sinh, sự nhẫn nhục chịu đựng, một số chị em đã sao lãng, thậm chí họ hy sinh cả sự nghiệp khoa học để vun vén, bồi đắp cho hạnh phúc gia đình. Trong thực tế nếu người phụ nữ say mê với công việc nghiên cứu khoa học, hạnh phúc gia đình ít nhiều sẽ bị ảnh hưởng vì họ rất khó giữ “ngọn lửa” gia đình khi khai phá vùng trí tuệ “hoang vu” của nhân loại. Đây chính là bất lợi lớn của các nhà nghiên cứu giới nữ trong quá trình tự khẳng định mình, đặc biệt là trong thời đại cách mạng khoa học công nghệ. Sự nghiệp công nghiệp hoá hiện đại hoá đất nước, luôn đòi hỏi phải biết tiếp thu một cách thông minh, nhanh chóng những tri thức của nhân loại. Sự đóng góp của các chuyên gia, các nhà khoa học, các nhà trí thức nữ của Việt Nam là bộ phận không thể thiếu của đội ngũ trí thức trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc mẹ hiền Việt Nam. Sự

hợp tác của các nhà khoa học, các nữ trí thức trong nghiên cứu và sáng tạo trong khoa học xã hội và pháp luật là vấn đề tất yếu trong sự phát triển của đất nước trong thời gian tới.

Với mục tiêu Công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước, Khoa Luật trực thuộc Đại học Quốc gia sẽ phát triển trong thời gian tới phải coi sự nghiệp giáo dục đào tạo có chất lượng cao, nhiều lĩnh vực là chìa khoá, là sức mạnh đoàn kết, niềm tin vào sự lãnh đạo sáng suốt của Ban chủ nhiệm khoa, tạo cơ sở cho khoa Luật vững bước trong giai đoạn lịch sử đầy ý nghĩa này!

Tóm lại, các nhà khoa học nữ trong cơ chế thị trường đang có nhiều thuận lợi cho phát triển tài năng. Họ có năng lực sáng tạo đáp ứng kịp thời phần nào trong sự nghiệp Công nghiệp hoá- hiện đại hoá đất nước. Song chúng ta cũng phải thừa nhận khoa học là một chặng đường gian nan, đầy thử thách và hy sinh đối với các nhà trí thức và khó khăn vô cùng đối với giới khoa học nữ. Với lòng ước muốn được cống hiến kiến thức được đào tạo, nghiên cứu, Khoa Luật trong thời gian tới cần tạo điều kiện, tổ chức quy hoạch đào tạo, khuyến khích nghiên cứu khoa học đối với cán bộ nữ, tạo cơ hội cho cán bộ nghiên cứu, cán bộ quản lý được học tập để nâng cao trình độ chuyên môn trong lĩnh vực có liên quan đến công tác. Thông qua đó trình độ chuyên môn của họ sẽ được nâng lên, phù hợp với yêu cầu của thời kỳ đổi mới của đất nước. Bên cạnh đó, các Bộ môn, các phòng ban cũng cần tạo điều kiện để các chị em có thể được tiếp cận các nguồn thông tin mới, được trao đổi khoa học với các giới khoa học trong và ngoài nước.

Khoa Luật có chính sách đầu tư, khen thưởng thích hợp cho công tác nghiên cứu khoa học nhằm thu hút chị em tham gia vào công việc nghiên cứu, quản lý, giảng dạy... Hoạt động của Ban nữ công, Ban vì sự tiến bộ của phụ nữ, Công đoàn sẽ là một động lực trong việc xây dựng kế hoạch nâng cao năng lực quản lý cho cán bộ nữ trong Khoa.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, đội ngũ trí thức nữ Việt Nam nói chung và đội ngũ trí thức nữ Khoa Luật nói riêng đã phát triển và ngày càng lớn mạnh về số lượng và chất lượng. Phụ nữ còn khá nhiều tiềm năng chưa phát huy trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Chúng tôi, những giảng viên nữ của Đại học Quốc gia Hà Nội rất mong có sự ủng hộ của Nhà nước, của Đại học Quốc gia Hà

Nội, của Ban chủ nhiệm khoa, Bộ môn, Phòng ban... có kế hoạch bồi dưỡng lực lượng trí thức, cán bộ đào tạo và quản lý nữ để họ có thể cống hiến nhiều hơn nữa cho sự phát triển của đất nước, cho Đại học Quốc gia Hà Nội, cho Khoa Luật trong thời gian tới. Đó chính là nhu cầu khách quan và cũng là nguyện vọng tha thiết của chị em muốn phấn đấu, cống hiến, phù hợp xu hướng phát triển của đất nước trong thời đại mới.